

Η ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα ἦτο ἡ Ἐκθεσις, ἣτις μαι ἐνέπνευσε μερικὰς ἀμφιβολίας, ἀς μετὰ χάρας εἶδον, ὅτι συμπερίζονται πολλοὶ ἐν τῷ τύπῳ συναδελφοὶ μου. Αὐτὴν τὴν φορὰν τὰς ἀμφιβολίας μοι παρέχει ἡ Εἰκοσιπενταετηρίς ἀπὸ τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναβάσεως τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ἣτις θὰ ἐορτασθῆ κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον. Θὰ ἔλθουν ἐπιτήδες χάριν τῶν ἐορτῶν τούτων ἐν Ἀθήναις, ὡς γράφουσιν αἱ ἐφημερίδες, ὁ μέγας δούξ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ σύζυγός του, γονεὺς τῆς βασιλίσσης Ὀλγας, θὰ ἔλθῃ ὁ Τσαρβετιτς, θὰ ἔλθῃ ὁ μέγας δούξ Παῦλος, θὰ ἔλθῃ ὁ δούξ τοῦ Ἐδιμβούργου μετὰ τῆς συζύγου του, θὰ ἔλθῃ ὁ πρίγκιψ διάδοχος τῆς Δανίας, θὰ ἔλθῃ τέλος ὅλον τὸ σεπτὸν συγγενολόγιον τοῦ ἡμετέρου βασιλέως. Καὶ ἐνῶ θὰ πληροῦνται τὰ μικρά μας Ἀνάκτορα ἀπὸ τόσας Α. Υ. καὶ Α. Α. Υ. καὶ Α. Β. Υ. θὰ πληροῦνται ταυτοχρόνως τὰ παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος μεγάλα ξενοδοχεῖα ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαϊοὺς, οὓς θὰ ὀδηγηθῆ ἐκ περάτων ἐνταῦθα τὸ εἰσιτήριο τοῦ Κούκ καὶ θὰ πληροῦνται ταυτοχρόνως καὶ τὰ ἐν τῇ ὁδῷ Ἑρμοῦ μικρὰ ξενοδοχεῖα ἀπὸ τοὺς ἐκ τῶν ἐπαρχιδῶν, καὶ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς συρρέοντας περιέρους.

Καλῶς νὰ ἔλθουν ὅλοι μετὰ δημοκρατικῆς ἰσότητος προσφωνῶ ἐξίσου ἀπὸ τοῦδε καὶ τοὺς σεπτοὺς ξένους, οἵτινες κατέρχονται μετὰ λαμπρῆς ἀκολουθίας καὶ τοὺς ἀσημοὺς ὁμογενεῖς ἐπισκέπτας, ἐξ ὧν πολλοὶ ἀπὸ τοῦδε φροντίζουσι πῶς νὰ ἐξοικονομήσωσι τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὀνείρου των δαπάνην. Ἀλλ' ὁμολογῶ, ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον μου ἀποκλίνει μᾶλλον ὑπὲρ τῶν δευτέρων ἢ ὑπὲρ τῶν πρώτων. Οἱ ἐπίσημοι ξένοι, ἡγεμονίδαι κατερχόμενοι ἀπὸ τῆς χώρας τοῦ συννεφώδους οὐρανοῦ καὶ τῆς παγερῆς ὁμίχλης, θὰ εὐρωσι πάντοτε εἰς τὴν κλίμα τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὸν γαλανὸν καὶ αἰθριὸν οὐρανὸν μας, εἰς τὸν ἡμερον τοῦ φθινοπώρου ἥλιον θέαμα ἀρετὸν νὰ κατευχαριστήσῃ αὐτούς. Οἱ ἀνεπίσημοι ὅμως ὁμοθενεῖς ἐπισκέπται, δι' οὓς τὰ φυσικὰ τῆς χώρας μας χαρίσματα δὲν εἶνέ τι νέον καὶ οἵτινες ἔρχονται χάριν τῶν ἐορτῶν, πολὺ φοβοῦμαι μήπως πᾶθωσιν πικρὰν ἀπογοήτευσιν.

Καλὸν εἶνε νὰ ἐορτασθῆ ἡ εἰκοσιπενταετηρίς. Δὲν θὰ πανηγυρῆ μόνον ὁ ἡγεμὼν, ὁ διακύσας αἰσίως τόσον σχετικῶς μακρὸν καὶ εὐδακίμον σταδίων βασιλείας. Θὰ πανηγυρῆ καὶ τὸ ἔθνος, ὑπερ μετὰ συγκινήσεως ἐνθυμεῖται τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς του, σχεδὸν μεираκιον ἀκόμη, ἄγγελος εἰρήνης καὶ εὐημερίας μετὰ σκαιὸν καὶ καταστρεπτικὸν ἐπαναστατικὸν σάλλον ἐπέκτησε τὸ ἔδαφος τοῦ Πειραιῶς, καὶ συγκρίνον τὰς δύο ἐποχὰς νοεῖ καὶ συναισθάνεται τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν μὲ ὅλας τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰ ἐμπόδια πρόοδον. Διὰ τοῦτο ἡ ἡμέρα πρέπει νὰ ἐορτασθῆ καὶ νὰ ἐορτασθῆ καλῶς, ὅχι μὲ τὴν συνήθη πεζότητά, ἀπειροκαλίαν καὶ ἀδιαφορίαν.

Εἶνε γνωστὸν πῶς πανηγυρίζονται ἐνταῦθα αἱ βασιλικαὶ καὶ αἱ ἐθνικαὶ ἐορταί. Τὸ πρόγραμμά των εἶνε στερεοτύπως μονότονον· ἀναπετάννυνται μερικαὶ σημαῖαι εἰς τὰς ὁδοὺς, παρατάσσονται ὀλίγοι στρατιῶται εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ καὶ ὀλίγα τηλεβόλα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος· ἡχοῦσι σάλπιγγες· διέρχεται ἡ βασιλικὴ αἰκογένεια μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῆς· ψάλλεται μία δοξολογία εἰς τὴν Μητρόπολιν· κροτοῦσι τὰ τηλεβόλα· τὴν ἐσπέραν εὐωγοῦνται μερικοὶ προσκεκλημένοι εἰς τὰ Ἀνάκτορα, ἀνάπτονται ὀλίγοι φανοὶ καὶ ὀλίγα κηρία εἰς τὰ

δημόσια καταστήματα καὶ . . . ἡ ἐορτὴ ἐτελείωσεν, plaudite cives! Αὐτὸ θὰ εἶνε ἀρὰ γε καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐορτῶν, χάριν τῶν ὁποίων θὰ συρρεύσωσιν ἐνταῦθα τόσοι καὶ τόσοι μετὰ ζήλου ἐξωθεν; Ὅπως ἔχουσι τὰ πράγματα σήμερον κλίνω νὰ πιστεύσω, ὅτι δυστυχῶς δὲν θὰ διαφέρῃ πολὺ. Δι' ἐορτῆς ἐξαιρετικῆς, τοιαύτης ἐπιβολῆς καὶ τοιαύτης σημασίας ἀπαιτεῖται ἔγκαιρος παρασκευὴ καὶ χρῆμα ἀφειδῆς καὶ δραστηριότης καὶ ὁμολογούμενη καλαισθησία· ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων νὰ μὴ ἀφεθῆ ἡ διεξαγωγὴ αὐτῶν εἰς τὴν κυβερνητικὴν ἀδράνειαν, ἀλλὰ νὰ προκληθῆ ἡ σύμπραξις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, δι' ἣς καὶ μόνης αἱ τελεσθεῖσαι κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1886 ἐορταὶ ἐπὶ τῇ ἐνθουσιῶσει τοῦ διαδόχου ἐξῆλθον ὅπως οὖν τοῦ κύκλου τοῦ τετραμμένου καὶ τοῦ μετρίου. Καὶ ὅμως, καίτοι ὑπολείπονται ἀκόμη πενήκοντα μόλις ἡμέραι, ἐπικρατεῖ μοναδικὴ χάκνωσις καὶ ἀκηδία. Ἐγνώσθη ἀκόμη εἰς τί θὰ συνίστανται αἱ ἐορταὶ αὐταί; ὄχι· ἐγνώσθη ἂν ἡ Κυβέρνησις ἀπεφάσισε νὰ διαθέσῃ ποσὸν τι ἐπαρκὲς δι' αὐτάς; ὄχι· συνέστη καμμία ἐπίσημος ἐπιτροπὴ, ὅπως συσκαφθῆ ἀπὸ τοῦδε περὶ τῆς διεξαγωγῆς των; ὄχι· ἐσκέφθη ὁ δῆμος τῆς πρωτεύουσας, ὅτι οφείλει νὰ συμμετάσχη τῶν ἐορτῶν ὅσον οἷόν τε ἀξιοπρεπῶς; ὄχι· ἐγένετο ἐνέργειά τις παρὰ τοὺς ἰδιώταις, τοὺς ἐμπόρους, τοὺς καλλιτέχναις, ὅπως συστήσωσι καὶ αὐτοὶ ἰδίαν ἐπιτροπὴν, ἣτις νὰ ἐργασθῆ ἐκ παραλλήλου πρὸς λαμπροτέραν καὶ ἐπιτυχεστέραν προπαρασκευὴν τῶν ἐορτῶν; ὄχι. Λοιπὸν;..

Λοιπὸν ἐκεῖνοι οἵτινες ἔχουσι καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ σκεφθῶσι πρέπει νὰ μελετήσωσιν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἐνόσω ἀκόμη ἀπομένει ὀλίγος καιρὸς καὶ νὰ συλλογισθῶσιν ὅτι αἱ ἐορταί, καὶ μάλιστα τοιαῦται ἐορταί, δὲν γίνονται μὲ ὅ,τι ἔχομεν καὶ ὅ,τι δὲν ἔχομεν, διὰ νὰ ἐνθυμηθῶ πάλιν τὸ ἀθάνατον ρητὸν τοῦ κ. Δηλιγιάννη· Ἄν πρόκειται νὰ ἴδωμεν τὰ συνήθη ἀηδῆ καὶ παγερά θεάματα, καλλίτερα νὰ μᾶς λείψουν αὐταὶ αἱ ἐορταὶ καὶ χάριν ἡμῶν καὶ χάριν τῶν ξένων. Καλλίτερον νὰ πανηγυρισθῶσι μὲ μίαν τυπικὴν καὶ ἀπερίττον δοξολογίαν συμπληρουμένην εὐσεβῶς τὴν ἐσπέραν μὲ μίαν παράστασιν de gala τῆς Μαρζέτ Νιτοῦς εἰς τὸ νέον θέατρον παρὰ τοῦ σεμνοῦ θιάσου τοῦ κυρίου Λασσάλ. Ἄς ἀναβάλωμεν δὲ πᾶσαν λαμπρότητα διὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς πενήκονταετηρίδος, ἣν ἐπεύχομαι ἐγκαρδίως πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μεγαλειότητα, ὅτε θὰ ὑπάρχωσιν βεβαίως ἀφθονώτερα μέσα καὶ καταλληλότεροι ἄνθρωποι διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἐορτῶν.

Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς

Τ Ο Κ Α Π Ν Ο Κ Ο Π Τ Η Ρ Ι Ο Ν

Ἐκεῖνο τὸ φρικτὸν καπνοκοπήριον, ποῦ στέκεται στὴν Ἐκθεσὶ μπροστά, μοῦ φαίνεται αἰσιτὰ σὰ μεγαθήριον, τοῦ Ζάππα κατατρῶγον τὰ ὀστά.

✱

Ὡ σὺ Πρωθυπουργέ μεγαλοδύναμη, ἂν σέβασαι τὴν μνήμην τῶν νεκρῶν, ὅπου σ' αὐτοῦς χριστᾶμε ὅ,τι γίναμε, ἐπάκουσον τοῦ δούλου σου μικρὸν!

✱

Ἐργάτας ὅσους δύνασαι διάταξον, λαμβάνων μὴ καὶ σὺ στὸ χεῖρ ἐσάπα, καὶ κτύπησον τὸ ἔκτρομα καὶ πάταξον, ἐξιλεῶνων τὰ ὀστά τοῦ Ζάππα!..

Τρεῖς